

ОТЪ СРЪДА ДО СРЪДА

Виновница

Денът на книгата шумъ, про шумъ и от шумъ. „Виновницата“ на тържеството си отидна след бурнитъ и пламенни оваии и застана на определено и, отъ нашенската книжовна орисия, мѣсто: прашнитъ лавици и витринитъ на книжарскитъ магазини. Останаха отворени само търговскитъ книги и дневницитъ на Народното Събрание, които нѣматъ нищо общо съ културния животъ въ страната, и могатъ да бждатъ „виновници“ на събития отъ другъ характеръ.

А родната книга, тая именно книга, за която се говори само веднѣжъ въ годината, и то по отпъкания пѣтъ отъ отца Паисия нѣкъде до къмъ дѣдо Вазова, е истинска „виновница“. Такава „виновница“ е тя, че би трѣвало съ законъ или референдумъ да бжде поставена подъ опекуство. Само така би могла наистина да заслужи общественото внимание, сама, по свой починъ, безъ административна намѣса.

Благодарение на пасивната си съпротива къмъ посегателства отъ страна на разни личности и фактори, родната книга е станала виновница за това, че върху нея се приютяватъ умотворения, чужди на всѣкакъв умъ. Виновница е затова, че безнаказано натрапва на обществото творчески проявения, на които бждещитъ психиатри биха гледали съ истинско недоумение. Виновна е българската книга, защото излизатъ върху нея стотици художествено-литературни издания, които хвалятъ едни и отричатъ други, сиречь отричатъ хвалитъ и хвалятъ отречитъ. А съ това каратъ скептичния читателъ да се почесва по тилътъ и да казва: — хм!... Виновна е дори за това, че поема върху девствената си бѣлота тази наша несериозна и може би, малко печална бележка...

Просимъ извинение!...

Змей Горанинъ

Поменъ за Маестро Атанасовъ

Година вече измина отъ смъртта на нашия оперенъ композиторъ Маестро Атанасовъ, който почина вѣнъ отъ отечеството си — въ Италия.

Музикална България дължи признателност на своя достоенъ синъ, който не пожали здравето си за родното изкуство и свърши своя животъ въ мизерия и изгнание.

Тежкитъ времена на низки нрави онеправдаха Маестро, който напустна свѣта дълбоко наскърбенъ и изоставенъ отъ всички. И както винаги, ние, предпочитайки да живѣемъ съ споменитъ за мъртвитъ, пренебрегнахме дѣлото на този самоотверженъ работникъ въ областта на нашето музикално изкуство, като го оставихме безъ приятелски приветъ да затвори очи.

По случай една година отъ смъртта на Маестро Атанасовъ, Народната опера изнесе на 16 т. м. неговата „Гергана“ подъ дирженството на В. Бобчевски, а Музикалната академия устрои на 20 т. м. възпоменателенъ концертъ отъ ученицитъ при академията.

Похвала и честь се падатъ на онѣзи, които взеха инициативата за чествуване на покойния Маестро Атанасовъ.

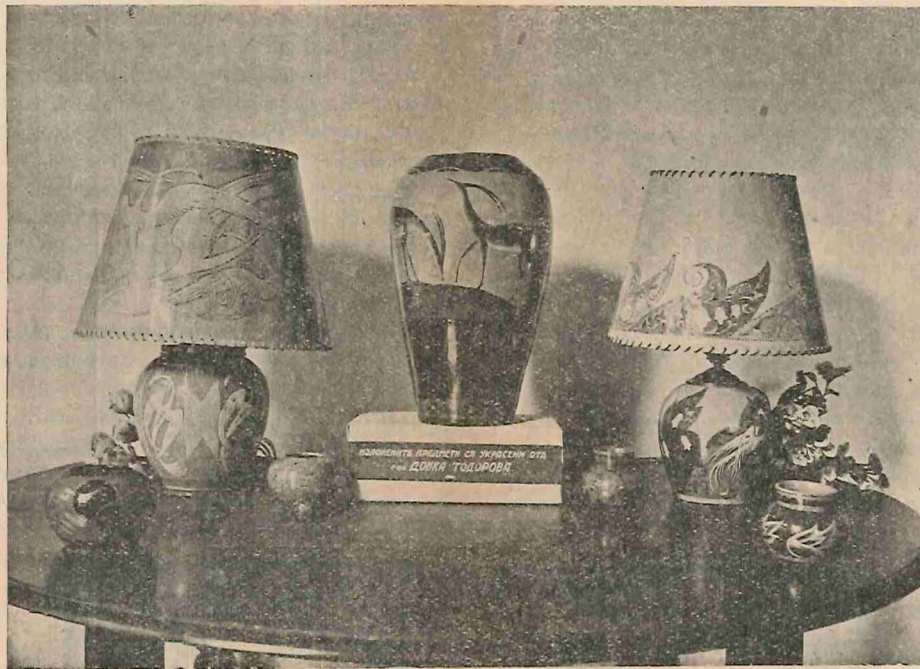
А. с. Б.

ИЗА

Това е съкратеното име на първото българско училище за приложни изкуства на много добре позната у насъ вещи ржководителка на модата г-жа Райна Ракарова. Вече самото име на г-жа Ракарова е пълна гаранция, че въ това училище може да се научи много нѣщо и да се добие истинска вещина по избраната специалност. Целта е, чрезъ една обширно застъпена програма, да бждатъ овладѣни по-главнитъ приложни изкуства, като се насочи ученичката къмъ естественицитъ си склонности, та подпомагана отъ ржководителитъ, споредъ проявения способности — да развие художествения си вкусъ и сръчностъ въ работата до такава степенъ, че да може да излѣзе годна за

риозно си бѣха задали за целъ да устроятъ едно ново по рода си у насъ училище, което ще се рекламира не чрезъ уличенъ шумъ, а ще чака да получи заслужени похвали и благодарности отъ своитъ възпитаници, когато тѣ бждатъ преценени отъ обществото.

Широко замислениятъ планъ, ентузиазмътъ, съ който се води работата и вещината на директорката и преподавателитъ издигнаха високо реномето на училището и го поставиха като първо у насъ. Защото широко позната е опитността на г-жа Ракарова, работила въ Берлинъ и Парижъ, гдето ежегодно опреснява познанията си, при водачитъ на свѣтовната мода, и защото

Изъ училището „Иза“

самостояйна и честна прехрана, която развива свободния духъ и прави жената господар на живота си.

Но което отличава това училище, то е, че то не цели само създаването на обикновени занаятчии, а създаването на всестранно развити домакини или истински специалности съ художественъ похватъ, като при това се е натоварило и съ благородния стремежъ да подпомогне развитието на народнитъ ни художествени занаяти и създаването на липсвацитъ у насъ, но необходими вече и за нашитъ нарастващи нужди. Затова въ програмата сж застъпени: рисуване, предвидено въ най-широки размѣри; шевъ, съ всичкитъ му тънкости, създаване на кройки и всѣкакви костюми; декоративно изкуство, при което е застъпено всичко, що може да се използва въ приложната декорация по платове, порцеланъ, стъкло, илюстрации и афиши; модни фигури; керамика съ изучване хармонията на боитъ; шапкарството и цвѣтарство; история на модата; художествена анатомия; история на изкуството въ всички страни; батикъ, абажури, паравани; илюстрации, афиши, реклами, и кукли; възглавници, дамски обувки и чанти и мн. др. А заедно съ всичко това, ученичкитъ изучаватъ френски и нѣмски езикъ, за да могатъ да посрещатъ въ ателиетата всѣки чужденецъ.

Нито едно отъ професионалнитъ училища не е предвидило такова всестранно обогатяване на своитъ питомци.

Училището бѣ създадено преди половинъ година безъ никакъв шумъ, почти незабелязано, защото създателитъ му се

много добре известни сж и преподавателитъ Емануилъ Ракаровъ, най-добриятъ познавачъ на човѣшката анатомия и безпогрѣшенъ въ своя рисункъ, работилъ дълги години въ Парижъ, а сжщо и г-ца Мара Кантарджиева, отлична керамичка, сжщо работила продължително време въ Парижъ.

А заради това само следъ 4—5 месечна работа, училището можа да устрои такава изложба отъ изработени предмети, която би била гордостъ и за една академия на приложни изкуства. За толкова малко време получениятъ успѣхъ показва, че ученичкитъ сж добили опитностъ, достатъчна да ги изправи смѣло въ живота и съ пълна сигурностъ за прехраната.

Безспорно е, обаче, че този бързъ напредъкъ се дължи и на културата на самитъ ученички, високо интелегентни. Защото г-жа Ракарова, гледа идеалистично на работата, на която се е всецѣло посветила и

ЕЗИКОВИ РАЗПРИ

Романъ

Това е най-познатиятъ и разпространенъ литературенъ терминъ. Не само писатели, критици, книжовници, но и хора, които изобщо не четатъ, разбиратъ отъ „романи“. И въпрѣки това, малцина биха дали поне сносно определение, що е романъ. Още по-малко знаятъ произхода и нѣкогашното значение на самата дума, та едва ли ще е излишно да ѝ посветимъ нѣколко реда. Не правя откритие, нито старинни разкопки, а просто се ползувамъ отъ единъ-два етимологически речници. Ето какво пише тамъ:

Латинскиятъ изразъ lingua romana (букв. римски ез.) е означавалъ презъ сръдновѣковието зараждащия се френски езикъ, „простолуденъ латински“, въ противовесъ на lingua latina — класически латински.

Отъ така схващаното прилаг. romana се образува наречие romanice, което сетне се скъсява на romanse. То отъ своя страна се уподобява съ други граматични форми и дава за косвенъ падежъ romanit.

Тия думи сж били прилагани къмъ писани на народенъ езикъ съчинения и наскоро почнали да означаватъ литературенъ видъ.

И тъй, днешната дума романъ е отъ по-старо roman, а отъ успоредното romanse иде пъкъ френ. romancier „романистъ“. Освенъ тия френски образувания, има италиански романцо, романца; испански романсеро; английски (къмъ края на 18 вѣкъ) романтиченъ, романтизмъ и др. По нататъшниятъ имъ развой е вече работа литературна, та дори и музикална, съ която други нека се занимаватъ.

Сега една дреболия. — Литературниятъ терминъ романъ доколкото ми е известно, е разпространенъ въ повечето европейски и изобщо културни страни. Изключение прави Полша. Поляцитъ, които не сж нито пуристи, нито противници на френското, не признаватъ дума романъ, а пишатъ и казватъ все повесть.

И още нѣколко реда. — Напоследъкъ доста се засили единъ особенъ литературенъ видъ — романъ-биография. Има представители и у насъ, каквато е книгата Ал. Стамболийски, романизиранъ животъ. Тукъ, обаче, вижданъ една грѣшка: „романизиранъ“ ще рече поримченъ, а това, което навѣрно е искалъ да каже авторътъ — „представенъ като романъ, ороманенъ“, ще бжде романсиранъ, сиречь отъ сжщата основа съ фр. romanier.

Стефанъ Илчевъ

е предпочела да направи подборъ на ученичкитъ си, за да може наистина отъ тѣхъ да направи художници въ своитъ специалности. За всичко това, създателката на това училище и преподавателитъ заслужаватъ и похвала, и подкрепа.

Проф. Петъръ Петковъ

Търсете по будкитъ новата книга

Германскиятъ национализъмъ

отъ М. НАХИМЗОНЪ

Съдържа: Маршътъ на националсоциализма. Зараждане и развой. Кой определя действителната насока на нац.-социализма. Две крила на германската реакция. Програма и идеология. Бждеще на фашистката реакция.

Цена 15 лева.